

Vyhodnotenie chrípkovej sezóny 2012/2013 v Slovenskej republike

Úvod:

Aktivitu chrípky v chrípkovej sezóne 2012/2013 možno charakterizovať ako vyššiu v porovnaní s predchádzajúcou sezónou. V etiológii chrípkových ochorení sa takmer rovnakou mierou uplatnili vírusy chrípky typu B (53 %) a vírusy chrípky typu A (47 %).

V Slovenskej republike bolo spolu hlásených 1 698 326 akútnych respiračných ochorení (ARO), čo predstavuje chorobnosť 54 631,2 na 100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 1**). V porovnaní s chrípkovou sezónou 2011/2012 počet hlásených ARO vzrástol o 252 957 t. j. o 17,5 %.

Tabuľka 1: ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	22 909	23 095	13 282	63 524	9 236	132 046	56 593,3
Trnavský kraj	35 236	40 221	26 803	78 592	17 649	198 501	52 067,9
Trenčiansky kraj	36 235	48 213	33 346	72 777	16 923	207 494	54 815,1
Nitriansky kraj	54 282	67 445	41 552	113 102	23 153	299 534	62 003,2
Žilinský kraj	49 399	55 815	37 942	72 095	20 235	235 486	53 502,1
Banskobystrický kraj	34 313	44 329	28 556	59 259	19 524	185 981	54 199,6
Prešovský kraj	42 298	54 273	34 594	83 732	22 242	237 139	50 734,1
Košický kraj	36 350	44 808	27 157	77 100	16 730	202 145	50 265,9
SR	311 022	378 199	243 232	620 181	145 692	1 698 326	54 631,2
Vekovo-špecifická chorobnosť	144 014,5	123 029,7	116 582,3	35 004,4	26 164,1	54 631,2	

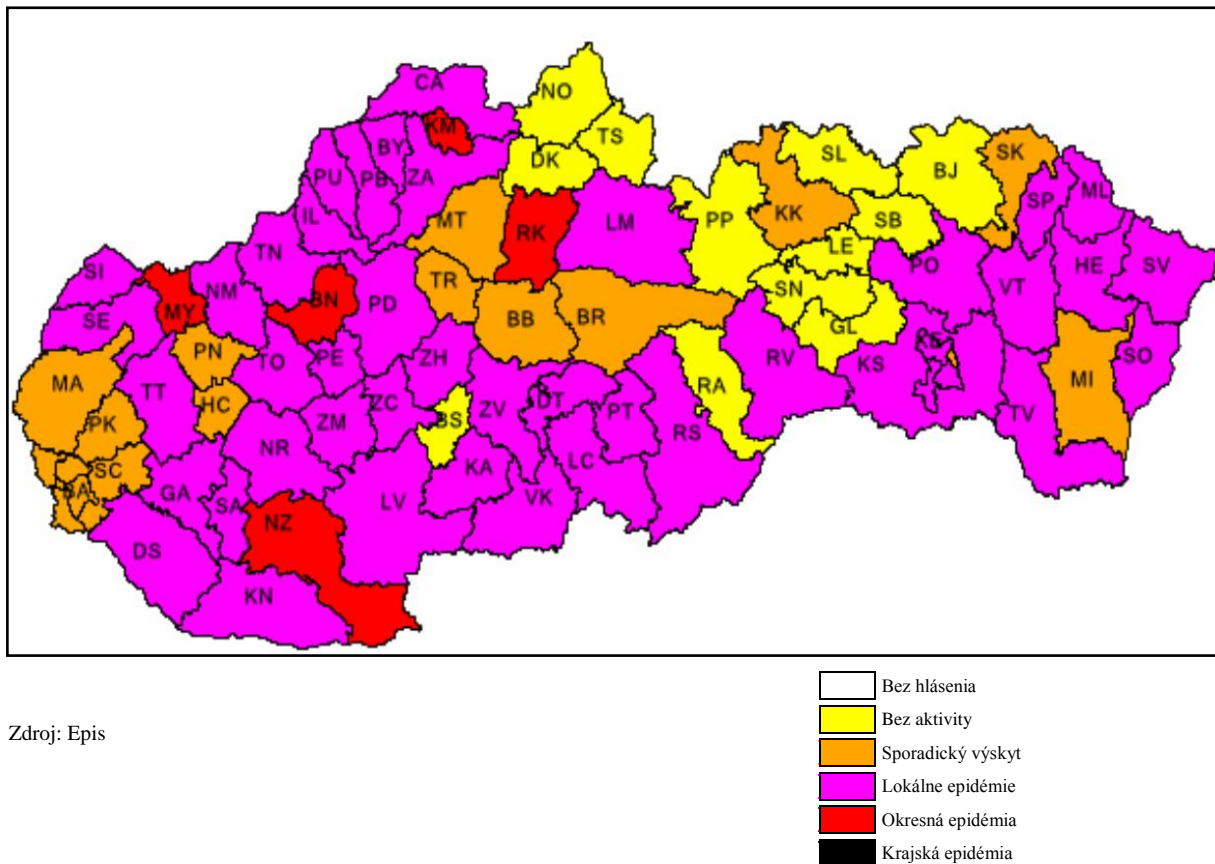
Zdroj: Epis

Priebeh sezóny:

Krivka chorobnosti na akútne respiračné ochorenia bola od začiatku sezóny až do obdobia vianočných sviatkov približne na rovnakej úrovni. V 42. kalendárnom týždni bol laboratórne potvrdený prvý vírus chrípky typu A, ktorý bol bližšie identifikovaný ako A(H1N1)pdm09. Do konca roka 2012 boli z nazofaryngeálnych výterov potvrdené adenovírusy, respiračno-syncytiálne vírusy a *Mycoplasma pneumoniae*.

Po obvyklom poklese chorobnosti počas vianočných sviatkov prišlo začiatkom roka 2013 k postupnému vzostupu chorobnosti, ktorý vrcholil v 7. kalendárnom týždni chorobnosťou 2 977,1/100 000 (**Mapa 1**). V tomto období boli zaznamenané početné lokálne epidémie a niekoľko okresných epidémií. Z dôvodu vysokej absencie detí predškolského veku, žiakov a študentov bola prerušená prevádzka v mnohých materských školách, základných školách a stredných školách.

Mapa 1: Aktivita chrípky v okresoch v 7. kalendárnom týždni 2013, SR

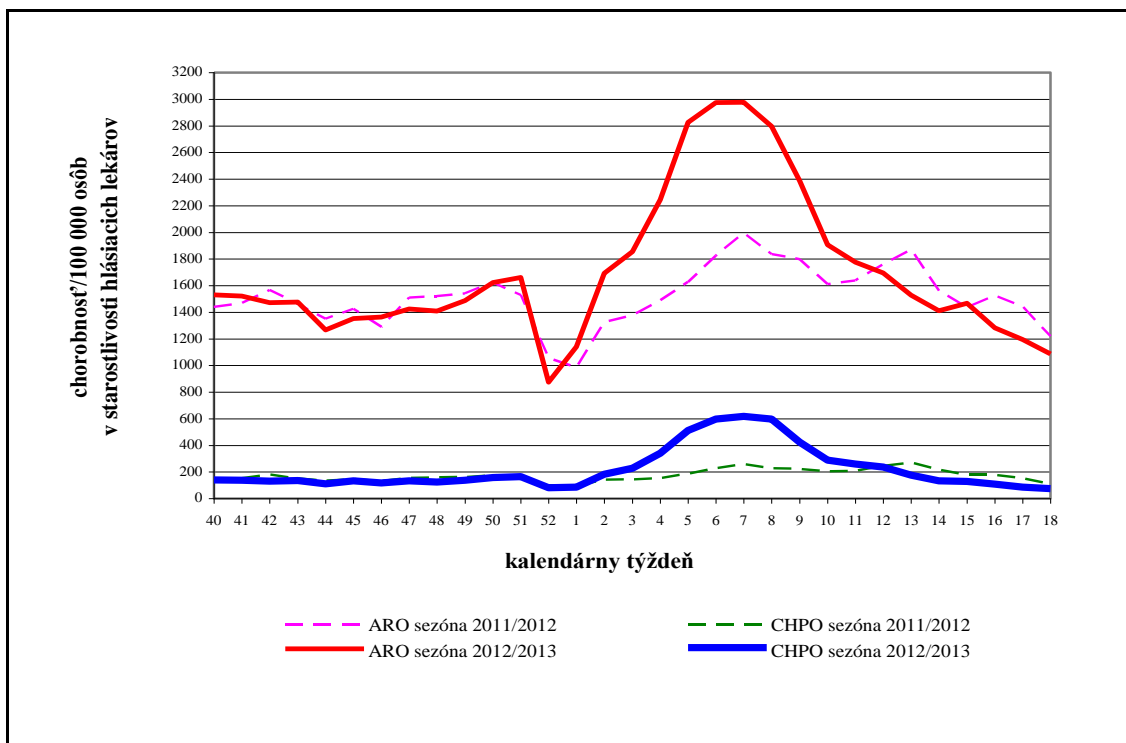

Zdroj: Epis

V porovnaní s predchádzajúcou sezónou bola chorobnosť na výrazne vyššej úrovni, a to od 2. do 10. kalendárneho týždňa 2013 (**Graf 1**). Od začiatku roka 2013 sa začal v etiológii chrípkových ochorení uplatňovať vírus chrípky typu B bližšie netypizovaný, vírus chrípky typu A bližšie netypizovaný, v treťom kalendárnom týždni sa izoloval vírus chrípky typu B/Wisconsin/1/2010, vírus chrípky typu A/H3, vírus chrípky typu A/H3N2 Victoria /361/20 a opäť aj pandemický vírus chrípky typu A (H1N1)pdm09.

Na krajskej úrovni bola najvyššia chorobnosť na ARO zaznamenaná v Nitrianskom kraji (62 003,2/100 000) osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov, Bratislavskom kraji (56 593,3/100 000) a v Trenčianskom kraji (54 815,1/100 000), čo bolo nad úrovňou celoslovenskej chorobnosti. Najnižšia chorobnosť bola evidovaná v Košickom kraji (50 265,9/100 000) a v Prešovskom kraji (50 734,1/100 000) (**Tabuľka 1**).

Graf 1: VÝSKYT ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2012/2013 A 2011/2012

Zdroj: Epis

Počet hlásených prípadov CHPO v chrípkovej sezóne 2012/2013 bol 226 126, čo predstavuje chorobnosť 7 274,0/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov (**Tabuľka 2**). CHPO tvorili 13,3 % z počtu všetkých hlásených ARO. V porovnaní s predchádzajúcou sezónou počet hlásených prípadov CHPO vzrástol o 60 340, t. j. o 36,4 %.

Tabuľka 2: CHPO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN A KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

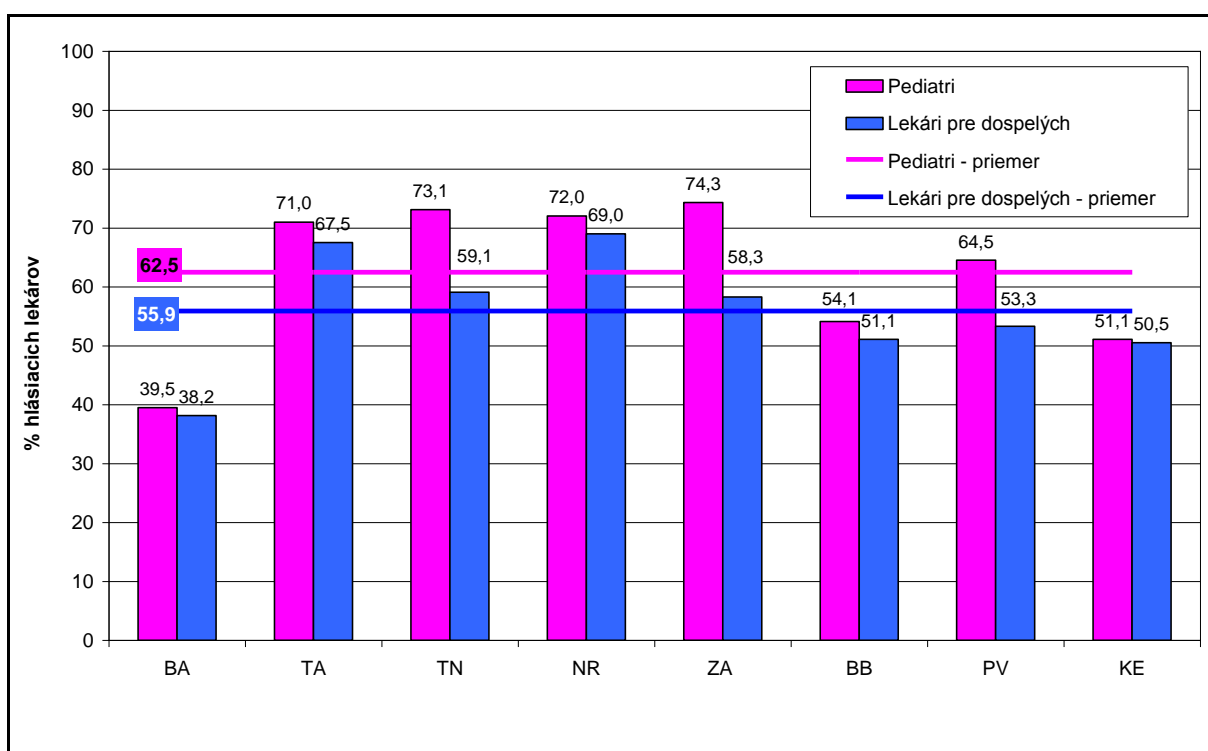
Územná jednotka	Počet ochorení vo vekovej skupine					Spolu	Chorobnosť na 100 000
	0 - 5 r.	6 - 14 r.	15 - 19 r.	20 - 59 r.	60+ r.		
Bratislavský kraj	2 377	3 394	1 656	6 540	604	14 571	6 245,0
Trnavský kraj	6 320	8 278	5 262	10 792	1 342	31 994	8 392,2
Trenčiansky kraj	5 020	9 460	5 947	7 852	1 361	29 640	7 830,2
Nitriansky kraj	9 504	14 548	9 067	17 067	2 701	52 887	10 947,6
Žilinský kraj	6 224	9 196	6 815	7 679	2 132	32 046	7 280,8
Banskobystrický kraj	4 319	5 626	3 808	7 124	2 203	23 080	6 726,1
Prešovský kraj	5 424	8 084	4 683	7 218	1 533	26 942	5 764,0
Košický kraj	2 218	4 388	2 813	4 691	856	14 966	3 721,5
SR	41 406	62 974	40 051	68 963	12 732	226 126	7 274,0
Vekovo-špecifická chorobnosť	19 172,5	20 485,7	19 196,6	3 892,4	2 286,5	7 274,0	

Zdroj: Epis

Proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO:

Priemerná proporcia lekárov hlásiacich ARO a CHPO v chrípkovej sezóne 2012/2013 bola 59,2 % (62,5 % pediatriov a 55,9 % lekárov pre dospelých). Vo všetkých kalendárnych týždňoch aj vo všetkých krajoch bola hlásna disciplína pediatriov lepšia ako lekárov pre dospelých. Najvyššia proporcija hlásiacich pediatriov bola zaznamenaná v Žilinskom kraji (74,3 %), najvyššia proporcija hlásiacich lekárov pre dospelých bola zaznamenaná v Nitrianskom kraji (69,0 %). V oboch skupinách lekárov bola, podobne ako v minuloročnej sezóne, najnižšia proporcija v Bratislavskom kraji (**Graf 2**).

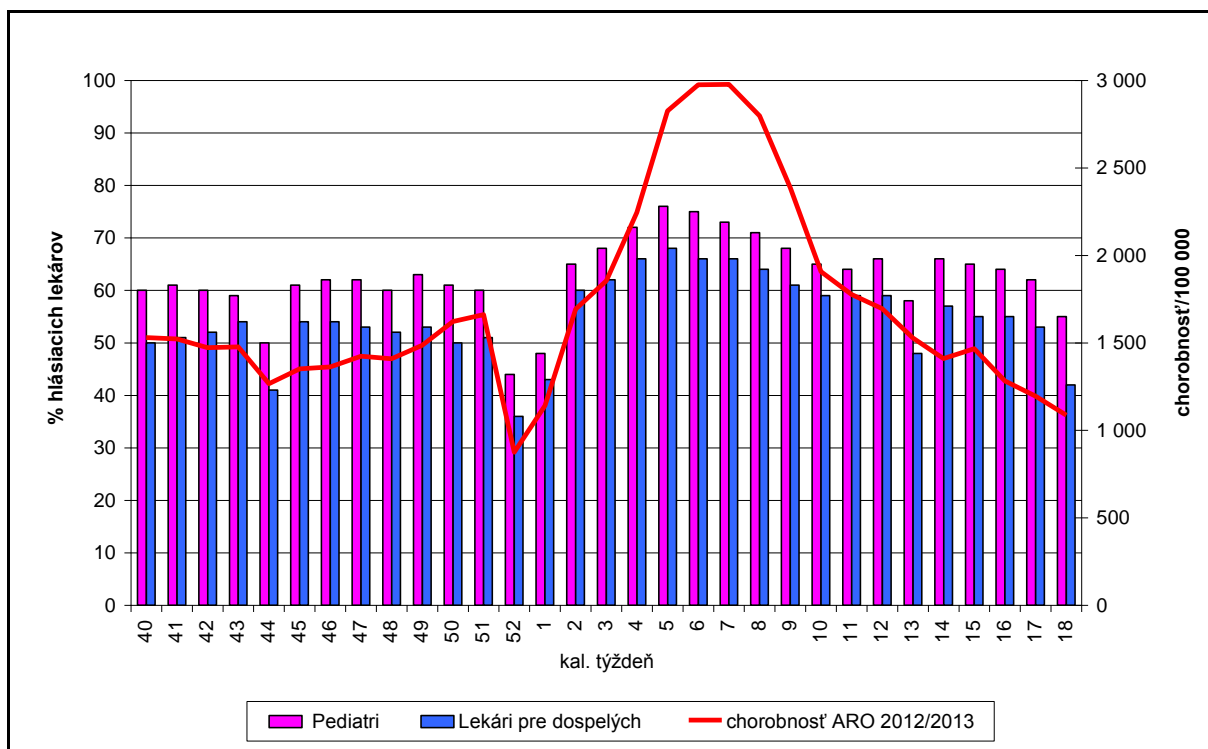
Graf 2: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KRAJOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

Zdroj: Epis

V porovnaní s chrípkovou sezónou 2011/2012 proporcija hlásiacich pediatriov vzrástla o 0,5 % a proporcija hlásiacich lekárov pre dospelých vzrástla o 2,1 %. Najvyššia proporcija hlásiacich lekárov v chrípkovej sezóne 2012/2013 bola zaznamenaná od tretieho do deviateho kalendárneho týždňa 2013, kedy prekročovala hodnotu 60 % aj u pediatriov aj u lekárov pre dospelých. Najnižšia proporcija bola zaznamenaná od 52. kalendárneho týždňa 2012 do 1. kalendárneho týždňa 2013 (**Graf 3**).

Graf 3: PROPORCIA PEDIATROV A LEKÁROV PRE DOSPELÝCH HLÁSIACICH ARO A CHPO PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

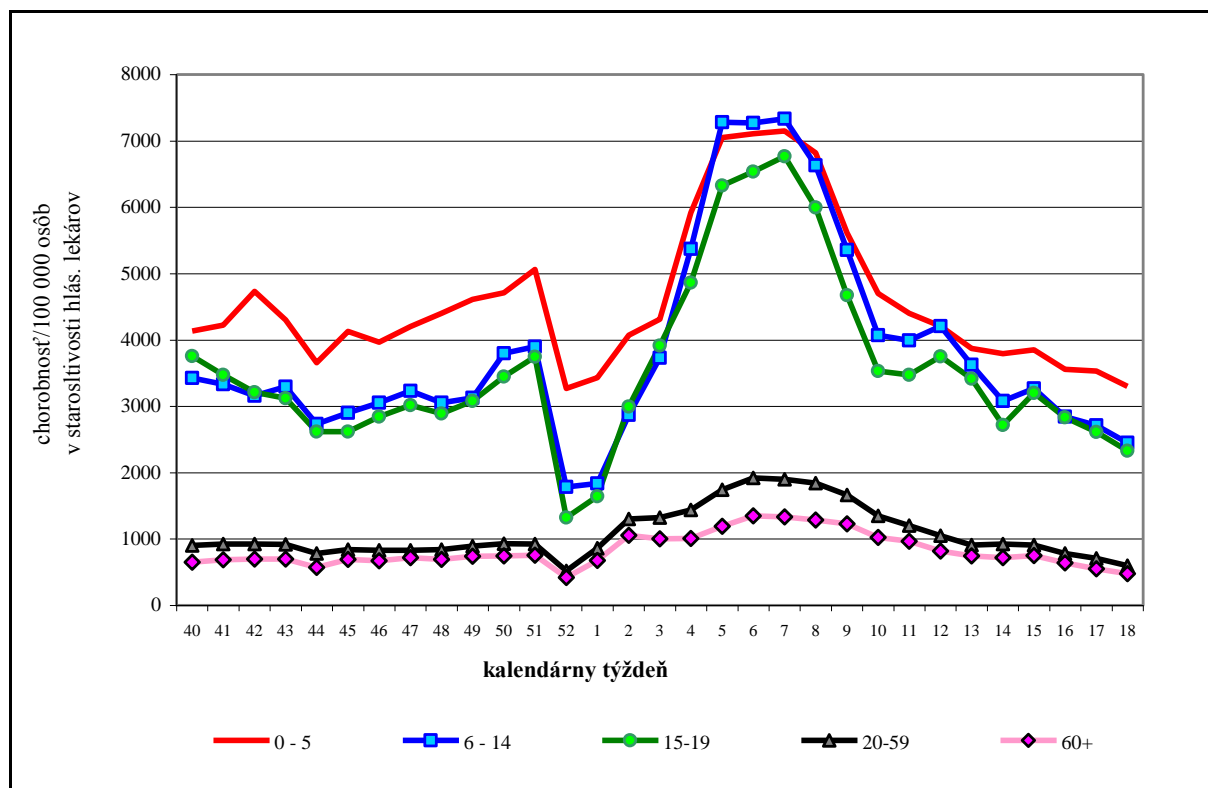
Zdroj: Epis

Vekovo- špecifická chorobnosť:

Najvyššia chorobnosť na ARO 144 014,5/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine 0 – 5 ročných detí, v ktorej ochorelo 311 022 detí.

Vo vekovej skupine 6 – 14 ročných bolo hlásených spolu 378 199 ochorení s chorobnosťou 123 029,7/100 000. Vo vekovej skupine 15 – 19 ročných bolo zaznamenaných 243 232 ochorení s chorobnosťou 116 582,3/100 000. Najnižšia vekovo-špecifická chorobnosť bola podobne ako po minulé roky zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších. V tejto skupine bolo hlásených 145 692 ochorení, čo predstavuje chorobnosť 26 164,1/100 000 (**Tabuľka 1, Graf 4**).

Graf 4: ARO, VEKOVO-ŠPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

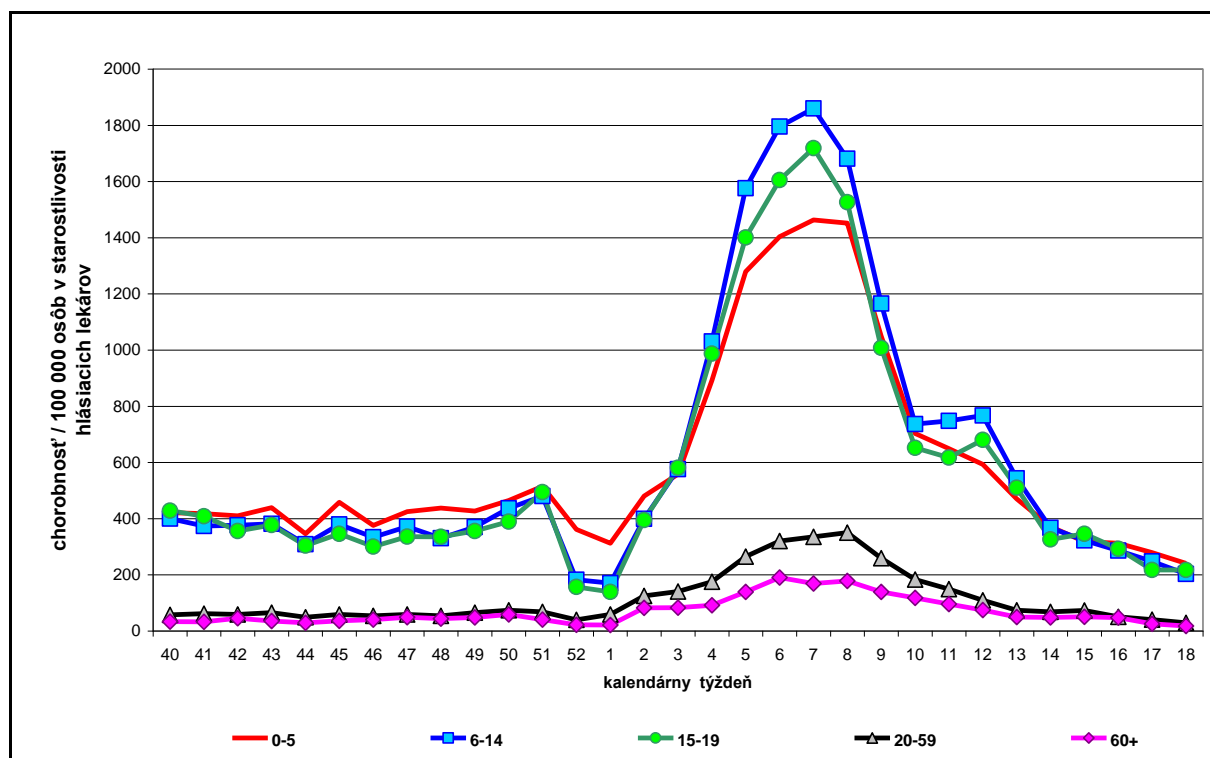

Zdroj: Epis

Najvyššia chorobnosť na CHPO 20 485,7/100 000 bola v priebehu chrípkovej sezóny zaznamenaná vo vekovej skupine detí vo veku 6 – 14 rokov, v ktorej ochorelo 62 974 detí.

Vo vekovej skupine 15 - 19 ročných bola zistená chorobnosťou 19 196,6/100 000, pričom ochorelo 40 051 detí. Chorobnosť vo vekovej skupine 0 – 5 ročných detí bola treťou najvyššou chorobnosťou s hodnotou 19 172,5/100 000 a s počtom ochorení 41 406. Od začiatku sezóny až do 2. kalendárneho týždňa 2013 bola najvyššia chorobnosť u 0 – 5 ročných detí, od 3. do 13. kalendárneho týždňa 2013 ju prevýšila chorobnosť u 6 – 14 ročných detí. Najnižšia chorobnosť na CHPO 2 286,5/100 000 bola zaznamenaná vo vekovej skupine 60 ročných a starších, v ktorej bolo hlásených 12 732 prípadov (**Tabuľka 2, Graf 5**).

Graf 5: CHPO, VEKOVU-SPECIFICKÁ CHOROBNOSŤ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

Zdroj: Epis

Komplikácie:

Komplikovaný priebeh ochorenia bol hlásený u 37 755 chorých na ARO, čo predstavuje 2,2 % z celkového počtu ARO (**Tabuľka 3**). Najčastejšie išlo o sinusitídy, ktoré z celkového počtu komplikácií tvorili 53,4 %.

Tabuľka 3: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA DRUHU KOMPLIKÁCIÍ, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

Druh komplikácie	Počet komplikácií		
	abs.	% z počtu komplikácií	% z počtu ochorení
bronchopneumónie a pneumónie	9 785	25,9	0,6
otitída	7 816	20,7	0,5
sínusitída	20 154	53,4	1,2
SR	37 755	100,0	2,2
Celkový počet ochorení na ARO	1 698 326		

Zdroj: Epis

Najvyššia proporcia v celkového počtu komplikácií bola vo vekovej skupine 20 – 59 ročných osôb (35,5 %).

Bronchopneumónia a pneumónia najčastejšie komplikovala priebeh ochorení vo vekovej skupine 20 - 59 ročných a starších. V tejto vekovej skupine sa vyskytlo 42,1 % z celkového počtu bronchopneumónií a pneumónií.

Na otitídu ochoreli najčastejšie 0 – 5 ročné deti, pričom sa v tejto vekovej skupine zaznamenalo 40,4 % z celkového počtu otitíd.

Sinusitídy boli najčastejšou komplikáciou u 20 - 59 ročných osôb, v tejto vekovej skupine bolo zaznamenaných 38,9 % z celkového počtu sinusitíd. Komplikácie ARO podľa druhu a vekových skupín sú uvedené v **Tabuľke 4**.

Tabuľka 4: KOMPLIKÁCIE ARO PODĽA VEKOVÝCH SKUPÍN, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

Druh komplikácie	Veková skupina										SPOLU	
	0 - 5 r.		6 - 14 r.		15 - 19 r.		20 - 59 r.		60+ r.		abs.	%
	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%	abs.	%		
bronchopneumónia a pneumónia	2 012	20,6	1 602	16,4	652	6,7	4 121	42,1	1 398	14,3	9 785	25,9
otitídy	3 159	40,4	2 119	27,1	649	8,3	1 433	18,3	456	5,8	7 816	20,7
sinusitídy	2 686	13,3	5 038	25,0	3 170	15,7	7 837	38,9	1 423	7,1	20 154	53,4
Spolu	7 857	100	8 759	100	4 471	100	13 391	100	3 277	100	37 755	100,0
Proporcía z celkového počtu komplikácií	20,8		23,2		11,8		35,5		8,7			

Zdroj: Epis

Laboratórna diagnostika

Od začiatku chrípkovej sezóny 2012/2013 bolo vo virologických laboratóriách úradov verejného zdravotníctva celkovo vyšetrených 3 317 vzoriek biologického materiálu (2 346 nazofaryngeálnych výterov a 971 dvojíc sér), z toho bolo 713 pozitívnych (21,5 %). Izolovalo sa 647 vírusov chrípky, čo predstavuje 90,7 % všetkých pozitívnych vzoriek. Iné nechrípkové etiologické agensy sa potvrdili v 66 prípadoch (9,3 %).

V etiológii chrípkových ochorení sa uplatnili vírusy chrípky typu A (47 %), a vírusy chrípky typu B (53 %).

Z 306 prípadov chrípky typu A išlo o nasledovné subtypy:

- 126 x vírus chrípky typu A bez bližšej špecifikácie,
- 112 x vírus chrípky typu A(H1N1)pdm09,
- 58 x vírus chrípky typu A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like a
- 10 x vírus chrípky typu A(H3).

Z 341 prípadov chrípky typu B sa potvrdili tieto subtypy:

- 122 x vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie,
- 216 x vírus chrípky typu B/Wisconsin/1/2010 a
- trikrát vírus chrípky typu B/Brisbane/60/2008-like.

Nechrípková etiológia bola dokázaná v 66 prípadoch. Potvrdil sa:

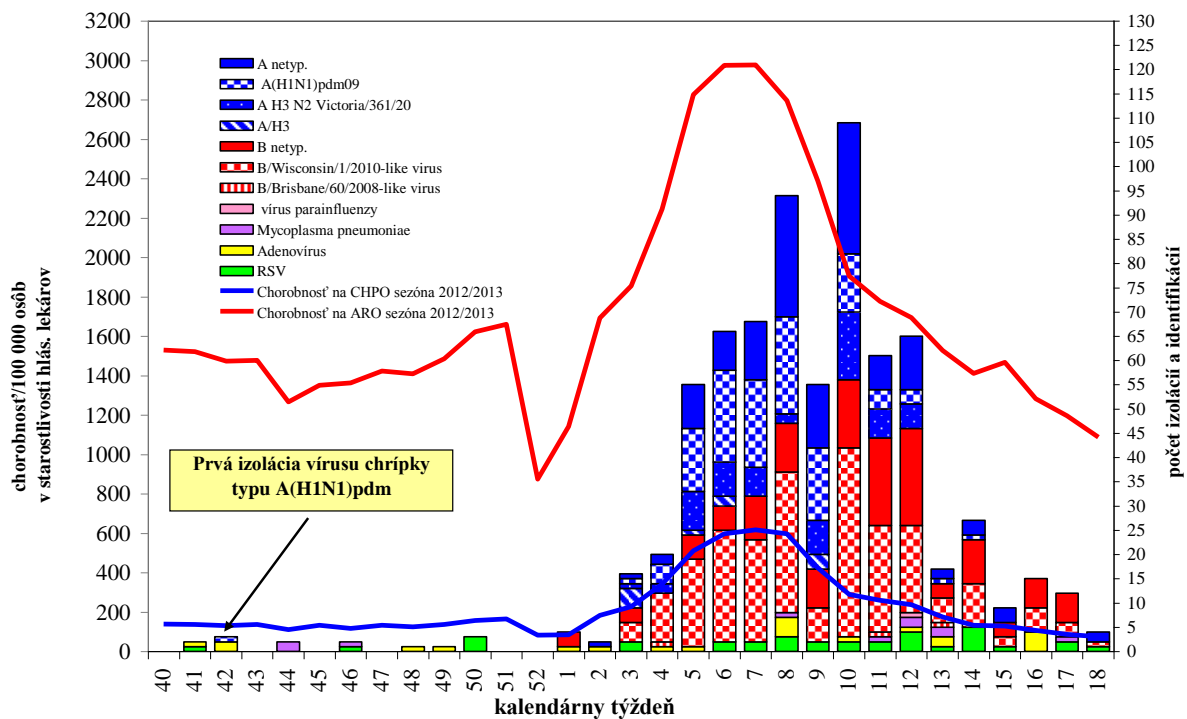
- 34 x respiračný syncyciálny vírus (RSV),
- 21 x adenovírus,
- 10 x *Mycoplasma pneumoniae* a
- jedenkrát vírus parainfluenzy (**graf 13**).

Z celkového počtu pozitívnych vzoriek bola v jednom prípade zaznamenaná koinfekcia vírusu chrípky typu A bez bližšej špecifikácie s vírusom chrípky typu B a v troch prípadoch koinfekcia vírusu chrípky typu A(H1N1)pdm09 s vírusom chrípky typu B.

Izolované a identifikované vírusy chrípky typu A(H1N1)pdm09, A/Victoria/361/2011 (H3N2)-like a chrípky typu B/Wisconsin/1/2010 boli antigénne zhodné s vakcinálnymi kmeňmi vírusov chrípky, ktoré boli obsiahnuté v očkovacích látkach určených pre chrípkovú sezónu 2012/2013 na severnej pologuli. Chorobnosť na ARO, CHPO a identifikované etiologické agensy v Slovenskej republike v chrípkovej sezóne 2012/2013 sú uvedené v **Grafe 6**.

Graf 6: CHOROBNOSŤ NA ARO, CHPO A ETIOLOGICKÉ AGENSY IDENTIFIKOVANÉ PODĽA KLADNÁRNÝCH TÝŽŇOV, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

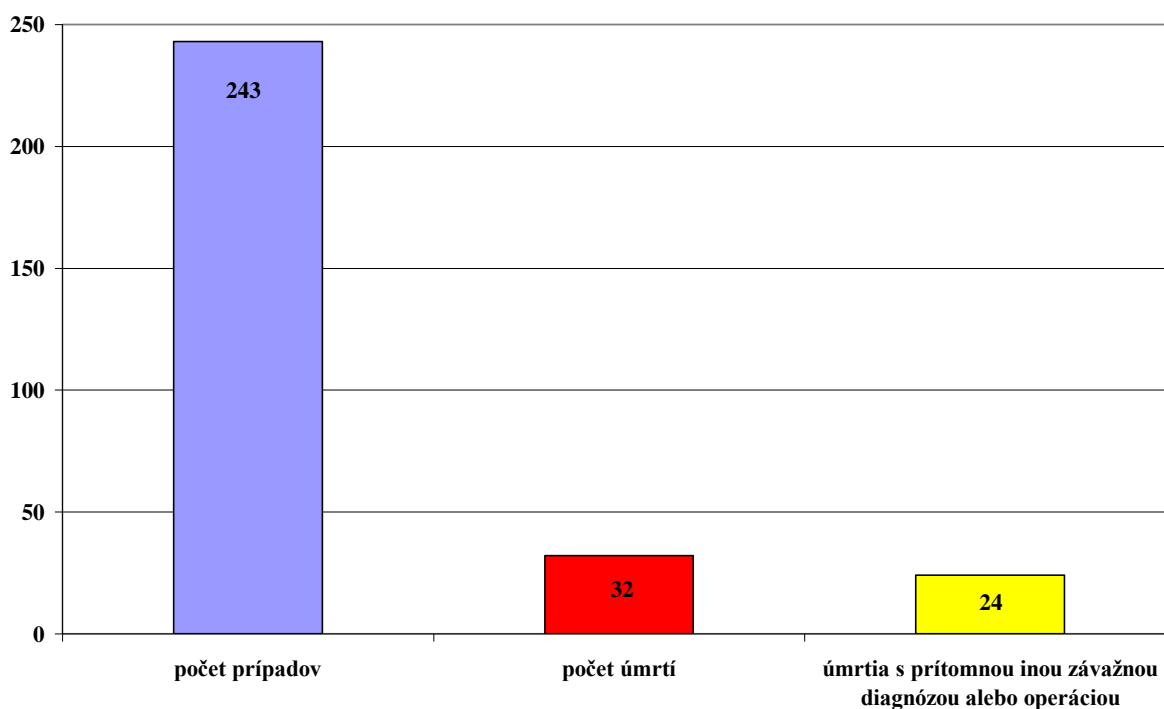
V 42. kalendárnom týždni 2012 bol laboratórne potvrdený prvý vírus chrípky typu A(H1N1)pdm09. Následne až do 1. kalendárneho týždňa 2013 sa sporadicky izolovali nechrípkové etiologické agensy, predovšetkým RS vírusy a adenovírusy. Najviac pozitívnych dôkazov vírusu chrípky bolo zaznamenaných v 10. kalendárnom týždni napriek tomu, že krivka chorobnosti ARO aj CHPO vykazovala pokles.

Epidemiologická surveillance prípadov SARI

V chrípkovej sezóne 2012/2013 pokračoval monitoring ochorení a úmrtí na SARI (Severe Acute Respiratory Infection). U každého prípadu SARI sa vykonalo epidemiologické vyšetrenie v ohnisku nákazy (zistenie prameňa nákazy, prítomnosť rizikových faktorov, prítomnosť chronických ochorení, očkovacia anamnéza). U hlásených prípadov sa vykonávalo virologické vyšetrenie a hlásenie do Epidemiologického Informačného Systému (EPIS). V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou bol zaznamenaný výrazný nárast ochorení aj úmrtí na SARI. Z toho dôvodu sa od 9. kalendárneho týždňa 2013 vykonávala posilnená surveillance prípadov SARI, úmrtí na SARI a úmrtí na SARI s potvrdeným pandemickým vírusom chrípky typu A (H1N1)pdm09.

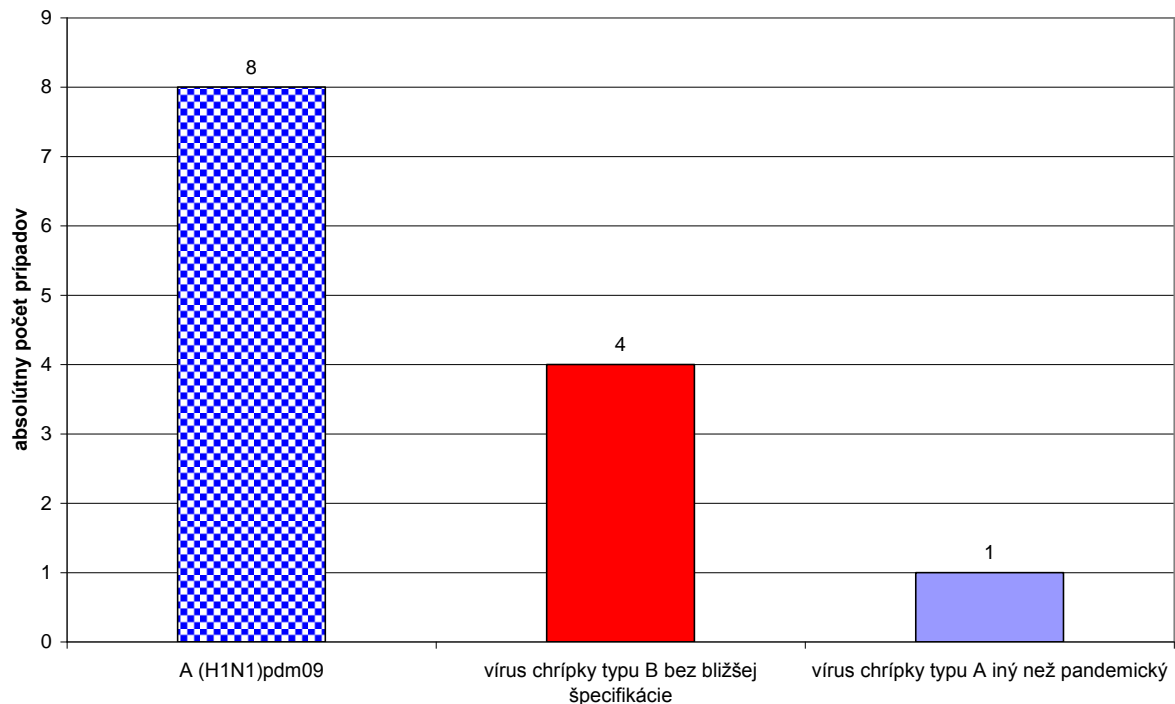
Od začiatku chrípkovej sezóny 2012/2013 bolo hlásených 243 prípadov SARI (127 mužov - 52 % a u 116 žien - 48 %), čo je o 202 prípadov viac ako v minulej chrípkovej sezóne, ide o takmer o šesťnásobný nárast. Z uvedených 243 prípadov zomrelo 32 pacientov (13,2 %), čo je o 24 úmrtí viac, než v sezóne 2011/2012 a ide o štvornásobný nárast počtu úmrtí. Z celkového počtu zomrelých malo 24 pacientov (75 %) rizikový faktor, a to buď inú závažnú diagnózu alebo operáciu (**Graf 7**).

Graf 7: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013

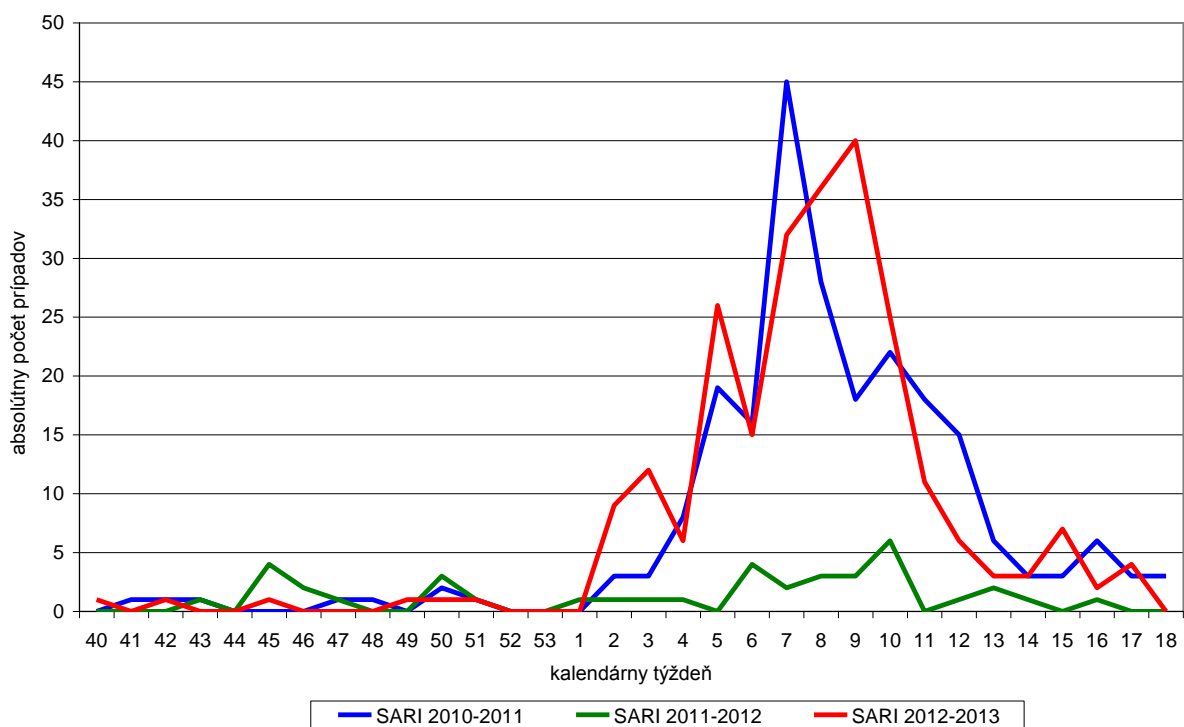
V 20 prípadoch išlo o úmrtia na infekčnú príčinu a v 12 prípadoch malo úmrtie inú príčinu. Z celkového počtu úmrtí bol v ôsmich prípadoch potvrdený vírus chrípky typu A (H1N1)pdm09, v štyroch prípadoch vírus chrípky typu B bez bližšej špecifikácie a v jednom prípade vírus chrípky typu A iný než pandemický. Ani jeden chorý, ktorý zomrel, nebol očkovaný proti chrípke (**Graf 8**).

Graf 8: SARI, SR, CHRÍPKOVÁ SEZÓNA 2012/2013, ŠPECIFIKÁCIA VÍRUSOV CHRÍPKY U OSÔB, KTORÉ ZOMRELI NA SARI

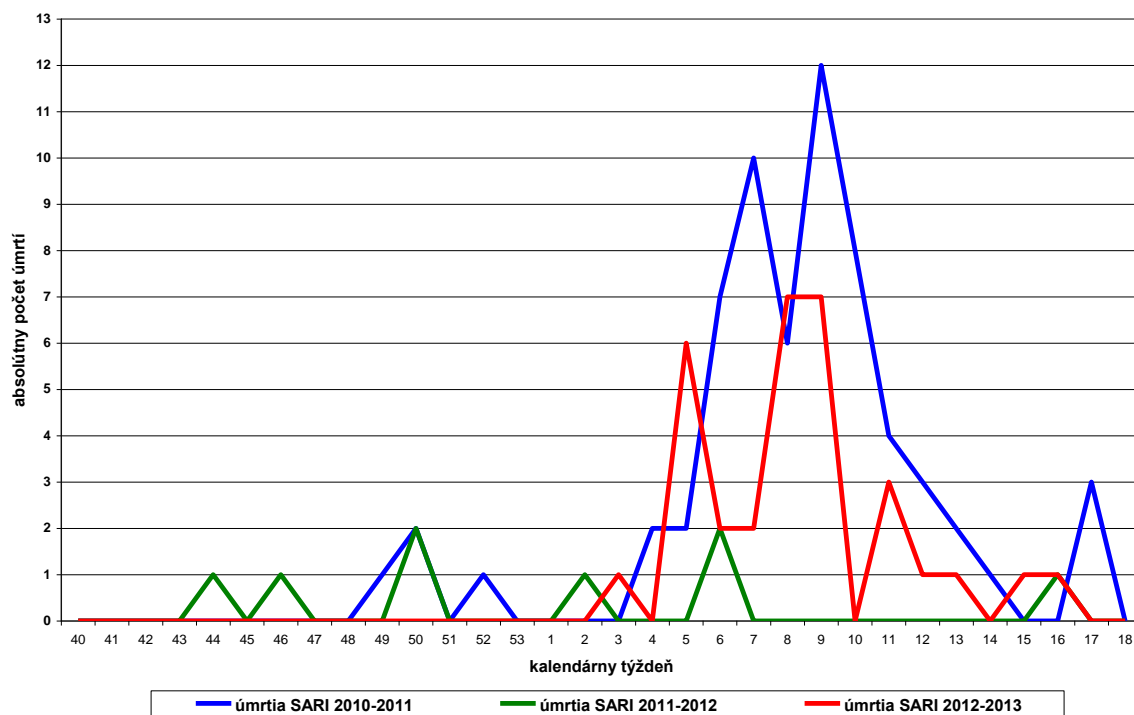
Najvyšší výskyt prípadov SARI podľa kalendárnych týždňov v chrípkovej sezóne 2012/2013 bol zaznamenaný v 9. kalendárnom týždni 2013 (40 prípadov, t. j. 16,5 % z 243 hlásených prípadov SARI v tejto chrípkovej sezóne), v sezóne 2011/2012 bol zaznamenaný najvyšší výskyt v 10. kalendárnom týždni 2012 (6 prípadov, t. j. 14,6 % z celkového počtu 39 hlásených prípadov SARI) a v sezóne 2010/2011 bol najvyšší výskyt prípadov SARI zaznamenaný v 7. kalendárnom týždni 2011 (45 prípadov, t. j. 19,8 % z celkového počtu 227 hlásených prípadov SARI). Prehľad výskytu prípadov SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013, 2011/2012 a 2010/2011 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 9**.

Graf 9: VÝSKYT SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2010/2011, 2011/2012 2012/2013

Najvyšší výskyt úmrtí na SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013 bol zaznamenaný v 8. a v 9. kalendárnom týždni 2013 (po 7 prípadov, t. j. po 21,9 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI v tejto chrípkovej sezóne), v chrípkovej sezóne 2011/2012 bol najvyšší výskyt zaznamenaný v 50. kalendárnom týždni 2011 a v 6. kalendárnom týždni 2012 (po 2 prípady, t. j. 25 % z celkového počtu hlásených úmrtí na SARI) a v chrípkovej sezóne 2010/2011 bol najvyšší výskyt úmrtí na SARI zaznamenaný v 9. kalendárnom týždni 2011 (12 prípadov, t. j. 18,8 % z celkového počtu 64 úmrtí na SARI). Prehľad výskytu úmrtí na SARI v chrípkovej sezóne 2012/2013, 2011/2012 a 2010/2011 podľa jednotlivých kalendárnych týždňov je uvedený v **Grafe 10**.

Graf 10: ÚMRTIA NA SARI PODĽA KALENDÁRNYCH TÝŽDŇOV, SR, CHRÍPKOVÉ SEZÓNY 2010/2011, 2011/2012 2012/2013

Najviac prípadov SARI sa vyskytlo v Prešovskom kraji (63), v Banskobystrickom kraji (37) a v Trenčianskom kraji (35). V Žilinskom kraji bolo zaznamenaných 32 prípadov, v Košickom kraji 25 prípadov, v Trnavskom kraji 24 prípadov, v Nitrianskom kraji 15 prípadov a 12 prípadov bolo hlásených v Bratislavskom kraji.

Klinická forma ochorenia bola v 21 prípadoch febrilná, v 119 prípadoch respiračná a v 103 prípadoch pľúcna.

Záver:

V sezóne 2012 – 2013 bolo hlásených 1 698 326 ARO, z toho 226 126 CHPO. Chorobnosť na ARO dosiahla vrchol v 7. kalendárnom týždni. V porovnaní s predchádzajúcimi sezónami bol tento vrchol najvyšší od chrípkovej sezóny 2006/2007, s chorobnosťou 2 977,1/100 000 osôb v starostlivosti hlásiacich lekárov. V období 2. – 10. kalendárneho týždňa vznikali lokálne až okresné epidémie najmä v predškolských a školských zariadeniach, z ktorých viaceré boli uzatvorené. V etiológii ochorení sa uplatnili vírusy chrípky typu B spolu s vírusmi chrípky typu A. Celoplošné chrípkové prázdniny nebolo potrebné vyhlásiť. Menšie lokálne epidémie boli zaznamenané aj v niekoľkých zariadeniach sociálnej starostlivosti. Komplikácie boli hlásené u 2,2 % chorých. Najčastejšie išlo o zápaly prínosových dutín.

Od začiatku chrípkovej sezóny 2012/2013 bolo zaznamenaných 243 prípadov SARI. Z celkového počtu prípadov SARI zomrelo 32 pacientov (13,2 %), v ôsmich prípadoch úmrtia bol potvrdený pandemický vírus chrípky typu A (H1N1)pdm09.

Vyhodnotenie zaočkovanosťi proti chrípke v chrípkovej sezóne 2012-2013

V chrípkovej sezóne 2012/2013 boli na očkovanie proti chrípke použité nasledovné očkovačie látky: Fluarix (GlaxoSmithKline), Influvac (Abbott Laboratories), Vaxigrip a Vaxigrip Junior (Sanofi Pasteur) a očkovačie látka s intradermálnou aplikáciou ID Flu (Sanofi Pasteur) určená pre vybrané rizikové skupiny populácie.

Očkovačie látky obsahovali podľa odporúčaní WHO kmene vírusu chrípky podobné kmeňom A/California/7/2009 (H1N1), A/Victoria/361/2011 (H3N2), B/Wisconsin/1/2010. Zloženie očkovačích látok aktualizuje Svetová zdravotnícka organizácia pred každou chrípkovou sezónou na základe výsledkov sledovania cirkulácie vírusov chrípky v populácii a analýzy ich antigénnych vlastností v rámci Globálneho programu surveillance chrípky, do ktorého je zapojené aj Slovensko.

Údaje o spotrebe očkovacej látky proti chrípke na Slovensku vychádzali z údajov o počte dávok očkovacej látky distribuovaných do lekární a z údajov poskytnutých zdravotnými poisťovňami. V chrípkovej sezóne 2012/2013 bolo na Slovensko dovezených celkovo 262 996 dávok očkovačích látok proti chrípke, z ktorých bolo expedovaných do distribučnej siete 249 684 dávok, čo zároveň predstavuje celkový počet zaočkovaných osôb (Tabuľka 5). Z celkového počtu dovezených dávok nebolo spotrebovaných 13 312 (5,1 %) dávok chrípkových očkovačích látok. Oproti predchádzajúcej chrípkovej sezóne podiel expedovaných očkovačích látok proti chrípke poklesol o 39 %.

Očkovanie proti chrípke bolo plne hradené zdravotnými poisťovňami Dôvera a UNION. Všeobecná zdravotná poisťovňa hradila očkovanie proti chrípke indikovaným skupinám populácie v súlade s platnou legislatívou.

Tabuľka 5: DRUH A MNOŽSTVO OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKKE SPOTREBOVANÝCH V SEZÓNE 2012/2013

Očkovačie látka	Počet spotrebovaných dávok 2012/2013
Fluarix	56 000
Influvac	85 754
Vaxigrip	106 179
Vaxigrip Junior	982
ID Flu	769
Spolu	249 684

Pre deti vo vekovej skupine do 15 rokov bolo spotrebovaných spolu 13 886 dávok očkovačích látok. V skupine 16 – 58 ročných bolo spotrebovaných 46 059 dávok očkovačích látok a pre osoby vo vekovej skupine 59 ročných a starších bolo vydaných 172 275 dávok očkovačích látok proti chrípke. Mimo zdravotného poistenia bolo spotrebovaných 17 464 dávok očkovačích látok proti chrípke (Tabuľka 6).

Tabuľka 6: SPOTREBA DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2012/2013

Veková skupina	Počet spotrebovaných dávok očkovacích látok v chrípkovej sezóne 2012/2013					
	Hlásené zdravotnými poisťovňami		Mimo zdravotného poistenia		Spolu	
	abs.	%*	abs.**	%*	abs.	%*
0 - 15 rokov	13 886	1,6	0	-	13 886	1,6
16 – 58 rokov	46 059	1,4	17 464	0,5	63 523	1,9
59 rokov a viac	172 275	15,4	0	-	172 275	15,4
Spolu	232 220	4,3	17 464	0,5	249 684	4,6

* % z celkového počtu populácie SR k 31. 12. 2012 podľa ŠÚ SR (celková populácia = 5 410 836;

do 15 rokov = 889 122; 16 – 58 rokov = 3 399 955; 59 rokov a viac = 1 121 759)

** počet dávok vykázaných mimo zdravotného poistenia

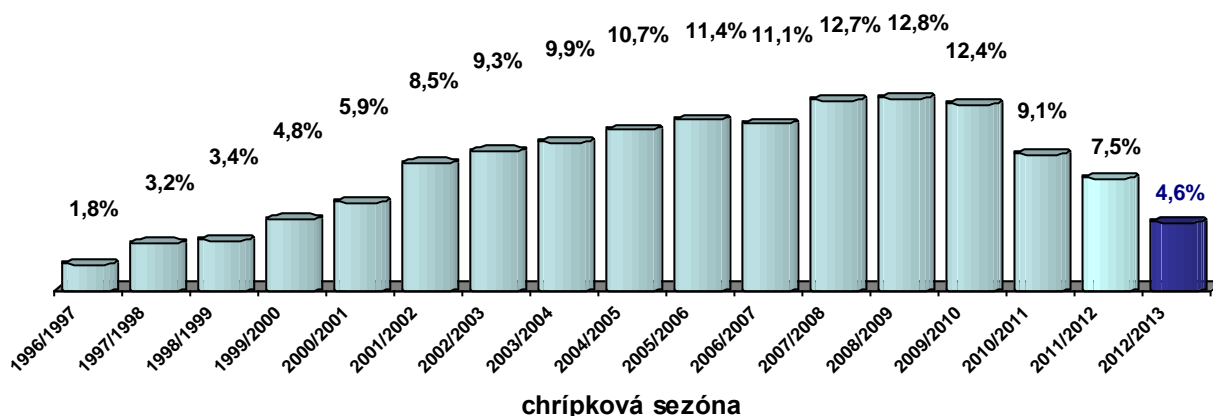
Všeobecná zdravotná poisťovňa uhradila 156 296 dávok očkovacej látky proti chrípke, zdravotná poisťovňa Dôvera 62 749 dávok a poisťovňa UNION uhradila 13 175 dávok (Tabuľka 7). Oproti minuloročnej chrípkovej sezóne 2011-2012 bolo uhradených o 31 % očkovacích látok proti chrípke menej.

Tabuľka 7: POČET UHRADENÝCH DÁVOK OČKOVACÍCH LÁTOK PROTI CHRÍPKKE V SR V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2012/2013 PODĽA ZDRAVOTNÝCH POISŤOVNÍ

Veková skupina	VŠZP	Dôvera	Union	Spolu
0 - 15 rokov	4 677	6 277	2 932	13 886
16 – 58 rokov	18 533	21 418	6 108	46 059
59 rokov a viac	133 086	35 054	4 135	172 275
Spolu	156 296	62 749	13 175	232 220

Z vyššie uvedených údajov možno usudzovať, že v chrípkovej sezóne 2012/2013 bolo očkovaním proti chrípke zaočkovaných 4,6 % populácie Slovenska (Tabuľka 6, Graf 11), zatiaľ čo v predchádzajúcej sezóne to bolo 7,5 %. V porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou tak došlo k zníženiu zaočkovanosti populácie proti chrípke o 2,9 % (t.j. 157 733 osôb).

Graf 11: ZAOČKOVANOSŤ CELKOVEJ POPULÁCIE NA SLOVENSKU V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2012/2013 V POROVNANÍ S PREDCHÁDZAJÚCIMI SEZÓNAMI

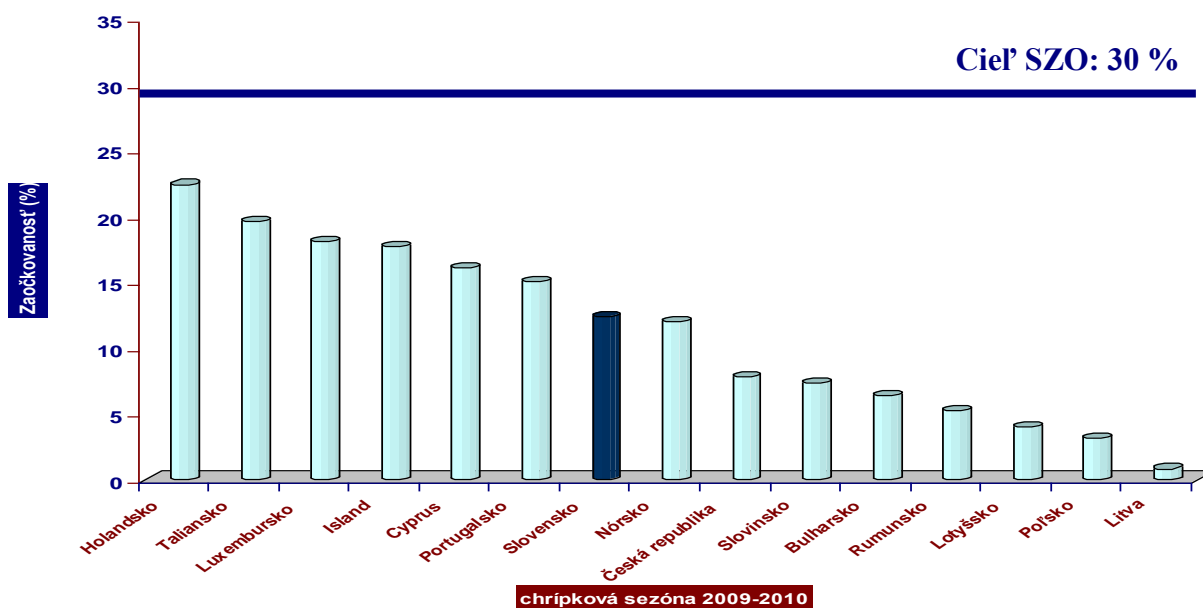

Z vyššie uvedeného grafu vyplýva, že v chrípkovej sezóne 2012/2013 sa podiel zaočkovanej populácie výrazne znížil a zaočkovanosť proti chrípke má od roku 2008 klesajúci trend. Od roku 2002 sme zaznamenávali každoročný nárast zaočkovanosti až na hodnotu 12,8 %. V posledných troch chrípkových sezónach došlo k výraznému poklesu.

Zaočkovanosť proti chrípke vo vybraných krajinách Európy

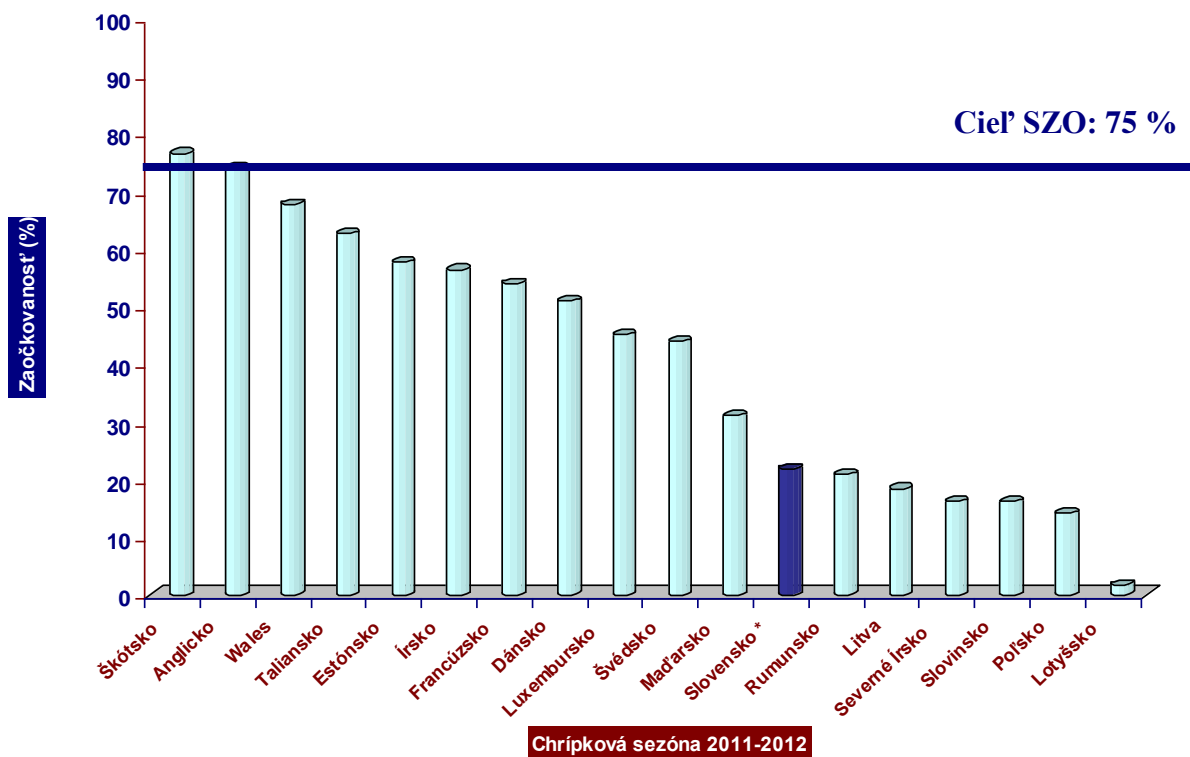
Svetová zdravotnícka organizácia odporúča 75 % zaočkovanosť osôb vo veku 65 rokov a starších. Posledné údaje o zaočkovanosti proti chrípke vo vybraných krajinách Európskej únie sú z chrípkovej sezóny 2011/2012. Väčšina európskych krajín sa zamerala na sledovanie zaočkovanosti rizikovej skupiny populácie starších osôb. Zaočkovanosť sa v tejto skupine (65 roční a starší) pohybovala od 76,6 % v Škótsku po 1,7 % v Lotyšsku (Graf 13). V niektorých krajinách sledovali zaočkovanosť proti chrípke aj u zdravotníckych pracovníkov (Graf 14). Zaočkovanosť celkovej populácie sledovala väčšina krajín posledný krát v chrípkovej sezóne 2009/2010 (Graf 12).

Graf 12: ZAOČKOVANOSŤ CELKOVEJ POPULÁCIE PROTI CHRÍPKE VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2009/2010

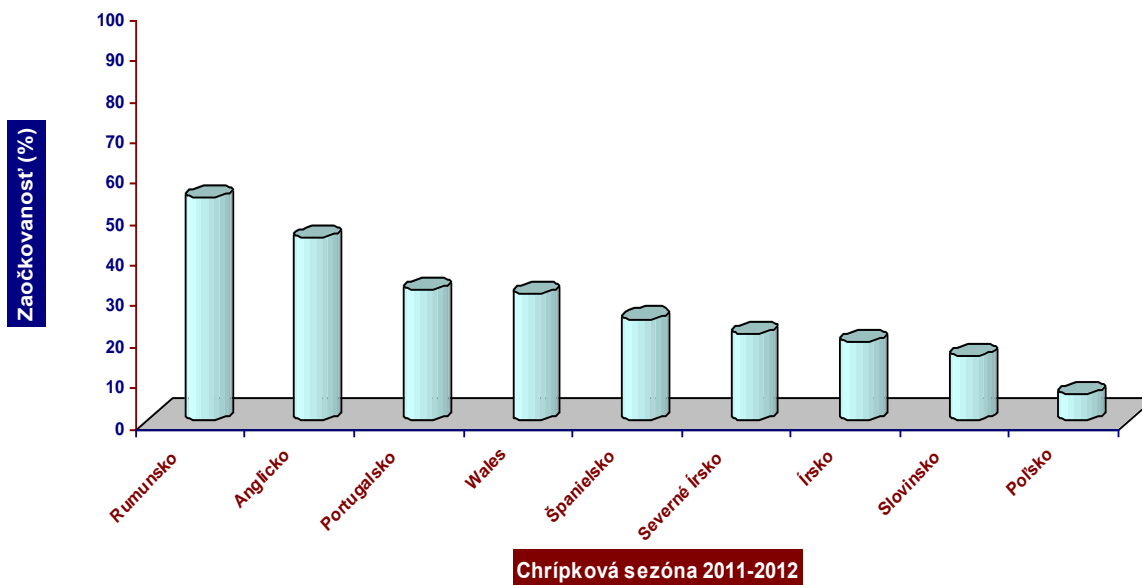

Graf 13: ZAOČKOVANOSŤ PROTI CHRÍPKE U STARŠÍCH OSÔB (≥ 65 rokov) V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2011/2012 VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

* Slovensko – veková skupina ≥ 59 rokov

Graf 14: ZAOČKOVANOSŤ ZDRAVOTNÍCKYCH PRACOVNÍKOV PROTI CHRÍPKE V CHRÍPKOVEJ SEZÓNE 2011/2012 VO VYBRANÝCH KRAJINÁCH EÚ

Záver:

V chrípkovej sezóne 2012/2013 bolo v Slovenskej republike distribuovaných 249 684 dávok očkovacích látok proti chrípke. Z tohto množstva uhradili zdravotné poisťovne 232 220 (93 %) dávok očkovacích látok. Zvyšných 17 464 (7 %) dávok bolo uhradených mimo zdravotného poistenia. Zaočkovanosť populácie Slovenskej republiky dosiahla 4,6 %, čo predstavuje pokles o 2,9 % v porovnaní s predchádzajúcou chrípkovou sezónou.

Vo vekovej skupine do 15 rokov bolo očkovaných 13 886 detí (1,6 % z počtu detí tejto vekovej skupiny). Vo vekovej skupine 16 – 58 ročných bolo zaočkovaných spolu 63 523 osôb (1,9 % populácie tejto vekovej skupiny). V skupine 59 ročných a starších bolo zaočkovaných 172 275 osôb (15,4 % populácie tejto vekovej skupiny). Vo všetkých vekových skupinách došlo k zníženiu počtu zaočkovaných osôb.

V chrípkovej sezóne 2012/2013 hradili očkovanie proti chrípke všetkým poistencom ktorí o očkovanie prejavili záujem zdravotné poisťovne Dôvera a UNION. Všeobecná zdravotná poisťovňa hradila očkovanie proti chrípke indikovaným skupinám populácie podľa platnej legislatívy.